

Bilaga 4. FÖRVALTNINGEN SOM ETT VERKTYG

Huvudtemats namn och diarienummer: Konsekvenserna av EU:s nya klimat- och energimål 2030 för Finland SRK/1011/48/2014

Finansiering för huvudtemat: 100 000 €

Huvudtemats mål: Att mångsidigt stödja beslutsfattandet i statsrådet samt annat nationellt beslutsfattande genom att bedöma konsekvenserna av kommissionens klimat- och energipolitiska ram inom EU för perioden 2020–2030 (COM(2014) 15 final) ur Finlands perspektiv. Målet är att analysera paketets konsekvenser för den finländska näringsverksamhetens konkurrenskraft och utvecklingsmöjligheter samt även konsekvenserna för den nationella energi- och klimatpolitiken inom samhällets olika sektorer.

Huvudtemats innehåll: I januari 2014 publicerade Europeiska kommissionen sitt förslag (COM(2014) 15 final) till klimat- och energipolitiska mål för 2030. Kommissionen föreslår att EU:s mål är att utsläppen år 2030 endast är 40 % av utsläppsnivån år 1990. Kommissionens utgångspunkt är att det allmänna målet för minskningen av utsläpp fördelas mellan sektorer inom utsläppshandeln och sektorer utanför utsläppshandeln på motsvarande sätt som i det nuvarande paketet. Enligt detta skulle målet år 2030 för utsläppshandeln vara en minskning med 43 % jämfört med år 2005 respektive med 30 % för sektorerna utanför utsläppshandeln. För att detta mål för sektorerna utanför utsläppshandeln ska kunna genomföras krävs det att medlemsländerna delar denna börda, men kommissionens meddelande innehåller inga detaljerade riktlinjer om hur detta ska gå till.

[Preliminära bedömningar av konsekvenserna av målen för klimat- och energipolitiken i EU 2030](#) för Finlands utsläpp av växthusgaser, energisystem samt nationalekonomi har redan utförts i samarbete mellan VTT och Statens ekonomiska forskningscentral VATT samt i en ekonomisk undersökning som utförts av institutet Pellervo ekonomisk forskning PTT. Klimat- och energipolitiska beslut har betydande konsekvenser för konkurrenskraften för och sysselsättningen inom Finlands industri, eftersom den energiintensiva industrins andel av nationalprodukten är större och ekonomins energiintensitet högre än i EU-länderna i genomsnitt. Å andra sidan erbjuder klimat- och energipolitiken även betydande incitament för att utveckla och ta i bruk nya, utsläppsnåla lösningar.

Ansökan gäller två olika forskningsteman:

- 1. Minskning av utsläpp från trafiken har en central betydelse i Finland för minskning av utsläppen från sektorerna utanför utsläppshandeln.** Vid minskning av utsläppen från trafiken krävs det samtidigt att trafikens betydelse för samhället, bl.a. genom tillgängligheten av tjänster och näringslivet, tas i beaktande. Vid preliminära bedömningar (VTT, VATT) har man sett på potentialen att genom biodrivmedel minska på utsläppen från trafiken, men det är också möjligt att minska på utsläppen från trafiken genom att förbättra trafikens energieffektivitet. Detta innebär att man påverkar fördelningen på olika färd sätt och transportslag samt att man minskar på (person)biltrafiken. För att genuint kostnadseffektiva åtgärder för att minska på

växthusgasutsläppen från trafiken ska kunna genomföras, behövs det mer information om potentialen att minska på utsläpp, kostnaderna för detta samt konsekvenserna av de olika åtgärderna i ett brett perspektiv.

Frågeställningar:

- Hurdana möjligheter finns det till att minska på utsläppen samt vad är kostnaderna för dem, sett från samhällsekonomins, statsfinansernas och medborgarnas synvinkel, i fråga om åtgärder som förbättrar trafikens kostnadseffektivitet genom att främja till exempel gång-, cykel- och kollektivtrafiken; lösningar inom samhällsstrukturen; nya tjänster inom trafiken; hastighetsbegränsningar; energieffektivitetsavtalen för trafiksektorn och påverkan av de olika transportslagen (väg-, järnvägs- och sjötransporten)?
- Hurdana är konsekvenserna av dessa lösningar då de granskas ur ett omfattande perspektiv? Hurdan inverkan har åtgärder som förbättrar trafikens energieffektivitet på trafiksäkerheten, folkhälsan samt buller och andra skadliga miljökonsekvenser som orsakas av trafiken?
- Hur ser den optimala arbetsfördelningen ut mellan kommunerna och staten när det gäller minskning av växthusgasutsläpp från trafiken? Hur långt räcker kommunernas åtgärder till, till exempel i samband med samhällsstrukturen, gång-, cykel- och kollektivtrafiken? Till vilken del behövs det statliga åtgärder, till exempel för att påverka fordonsteknologin, trafikens drivkrafter eller beskattningen inom trafiksektorn?

2. Bedömning av forskningsresultaten gällande konsekvenserna av de framställda målen för klimat- och energipolitiken i EU 2030. Det har gjorts omfattande undersökningar, både inom den offentliga förvaltningen och vid privata forskningsanstalter, om energi- och klimatpolitikens konsekvenser för samhällsekonomin och de olika ekonomiska sektorerna i olika EU-länder. Konsekvenserna är förståeligt nog olika inom de olika sektorerna och områdena samt i fråga om de olika målgrupperna. I forskningsprojektet kartläggs de centrala undersökningarna som gjorts om konsekvenserna av EU:s klimat- och energipolitik både i Finland och andra EU-länder samt analyseras orsakerna till olika och motstridiga resultat.

Frågeställningar:

- Vad beror de betydande skillnaderna på i undersökningar som gjorts från samma utgångspunkter?
- Hur påverkar frågeställningarna och synvinkeln, de använda forskningsmetoderna och de olika ekonomiska mallarna resultatet?
- Hurdana uppskattningar har gjorts om konsekvenserna av klimat- och energimålen i EU 2030 med tanke på den så kallade cleantech-sektorn?

Eftersom målen för klimat- och energipolitiken i EU 2030 preciseras stegvis, är det relevant att man går igenom olika alternativ. Beställaren förbehåller sig möjligheten att komplettera frågeställningarna, till exempel efter senare policyinitiativ av Europeiska kommissionen.

Forskningsanbudet ska innehålla en plan för hurdana bedömningsmetoder den sökande kommer att tillämpa vid bedömningen av de klimat- och energipolitiska konsekvenserna samt en redogörelse för hurdant empiriskt material dessa beräkningar grundar sig på. Vid bedömningen av ansökningarna följer man de allmänna bedömningskriterierna i ansökningsannonsen med betoning på följande delar: utrednings- eller forskningsplanens genomförbarhet, sökandens eller forskningsgruppens kompetens samt fokuseringen på problem och lösningar. Vad beträffar genomförbarheten beaktas i detta sammanhang i synnerhet planens empiriska och teoretiska analyser samt deras trovärdiga genomförbarhet visavi planens kontext.

Under den här ansökningsomgången kan finansiering sökas på sammanlagt 100 000 €. Forskningsprojektens rapporter ska vara färdiga senast den 30 juni 2015.

Ytterligare information: Heli Saijets, konsultativ tjänsteman, arbets- och näringsministeriet, e-post: heli.saijets@tem.fi, tfn +358295047030

Huvudtemats namn och diarienummer: Effektivisering av utvärderingen av konsekvenserna av EU-initiativ SRK/1012/48/2014

Finansiering för huvudtemat: 150 000 €

Huvudtemats mål: Att stödja det nationella utarbetandet av ståndpunkter och beslutsfattandet i EU-frågor samt att förbättra den finländska EU-politikens effektivitet.

Huvudtemats innehåll: I Finland, liksom i EU överlag, har man fäst allt större vikt vid hur väl EU-lagstiftningen fungerar. Vid bedömningen av detta ser man både på hur man med en enskild rättsakt uppnår det mål som uppställts för den samt på vilken dess totala inverkan är på omvärlden (ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser osv.). För att stärka grunden för Finlands beslutsfattande i EU-frågor finns det ett behov av att stärka konsekvensbedömningen av EU:s lagstiftningsförslag och policyinitiativ. När statsrådet utformar sin ståndpunkt i EU-frågor ska det ske mycket snabbt efter det att kommissionen utfärdat sitt förslag, vilket innebär att det blir mycket krävande att göra en konsekvensbedömning. Ju tidigare en konsekvensbedömning finns att tillgå, desto bättre kan den utnyttjas. Inom detta huvudtema ligger fokus på initiativskedet inom EU:s lagstiftningsprocess innan det slutliga antagandet av lagstiftningen.

Ansökan gäller en forskningshelhet där man bedömer hur Europeiska kommissionens nya lagstiftningsförslag och policyinitiativ påverkar Finland. Fokus ligger särskilt på bedömningen av konsekvenserna för ekonomin och konkurrenskraften. De av kommissionens förslag som ska bedömas väljs då den kommission som utnämns för mandattiden 2014–2019 hösten 2014 har meddelat sitt arbetsprogram. De förslag som ska bedömas kan gälla flera olika branscher och politiska sektorer. Det forskarlag, forskningsinstitut eller forskningskonsortium som väljs till projektet ska vara tillgängligt under åren 2014–2016 för att vid behov i snabb takt i samarbete med statsrådets kansli genomföra de konsekvensbedömningar som man separat kommit överens om.

Det förutsätts att det forskarlag, forskningsinstitut eller forskningskonsortium som väljs till projektet har beredskap att med de metoder som bäst lämpar sig för ämnet i fråga utarbeta skraddarsydda konsekvensbedömningar om ämnen som fastställs mera noggrannt tillsammans med beställaren. Det är önskvärt att sökanden i sitt forskningsanbud redogör för vilka bedömningsmetoder sökanden kan använda sig av. Särskild vikt läggs vid att den som väljs som samarbetspartner kan rapportera resultaten av bedömningarna snabbt och i en form som väl stöder beslutsfattandet i statsrådet.

Ett mera detaljerat samarbetsavtal upprättas mellan forskarlaget, forskningsinstitutet eller forskningskonsortiet och statsrådets kansli.

Ytterligare information: Toivo Hurme, EU-specialsakkunnig, statsrådets kansli, e-post: toivo.hurme@vnk.fi, tfn +358295160345